

Sfintu Gheorghe

Colocviul teatral
al naționalităților conlocuitoare (II)

Spectacolele

TEATRUL GERMAN DE STAT
DIN TIMIȘOARA

DOUĂ SURORI

de Hans Kehrler

Data premierei : 26 aprilie 1980.
Regia : HANS KEHRER. Decoruri
și costume : FERENC KOVÁCS.
Distribuția : HELGA SANDHOF
(Julianne Wirth); ADELE RADIN
(Theresia Steingasser); HERBERT
SCHMIDT (Bărbatul I); NORBERT
HAUSER (Bărbatul II).

Jocul sincer și impresionant al
protagonistelor...

Tulburătoare imagine a satului bănățean în vremea evenimentelor politice și sociale din anii 1940—1950, piesa *Două surori*, lung dialog patetic și liric, realizează performanța de a împleti strins zbuciumata istorie a vieții celor două eroine cu zbuciumata istorie a colectivității de naționalitate germană din România. „Moment al adevărului”, dialogul evocă nefaste consecințe ale celui de-al doilea război mondial, atât în planul destinului individual, cât și în acela al colectivității.

Integrate astăzi activ în viața economică și spirituală a satului, model de dăruire pentru obștea în care trăiesc, bucurându-se de un trai îmbelșugat, cele două surori își trec în revistă viața, își descarcă în sfârșit, după zeci de ani, suferințele, încercând să extragă, din crincelele încercări prin care au trecut, suportul spiritual de care existența lor are nevoie.

Marcate de tragedia războiului (aminânduă și-au pierdut bărbații) și de mentalitatea burgheză a părinților, surorile fac efortul de a-și reconsidera trecutul, în raport cu problemele pe care le au de soluționat astăzi și cu noile imperative morale. Cea mai mare, Iuliana, a reușit, în ciuda nenorocirilor, să-și găsească împlinirea prin copii și nepoți, care lucrează sau studiază la oraș; în schimb, mezină, Theresia, trăiește drama singurătății, e disperată că nici măcar nu are cui să lase tot ceea ce a agonisit cu sudoarea frunții: pentru sora ei și pentru nepoții de dragul cărora s-a sacrificat, zestrea, moștenirea, banii, casa sînt efemere, fără importanță. Opoziție de principiu, deci: între „valori vechi” și „valori noi”, cărora istoria, revoluția și experiența socială le-au schimbat conținutul.

Mesajul etic limpede al scrierii lui Kehrler a fost tradus scenic prin mijloace artistice sugestive și diverse, armonios integrate unei unități stilistice exemplare. Semnat regizoral de autorul piesei și de tinerii asistenți Michael Bleiziffer și Ida Jarcsek-Gaza, spectacolul, îmbinînd gravitatea dezbaterii și elanul poemului, a dat o surprinzătoare dimensiune tra-

gică faptului de viață, proiectându-l în zona trăirilor esențiale — dragoste și ură, credință și îndoială, deznădejde și fericire. Regia a reușit, printr-o judicioasă utilizare a simbolului și a metaforei teatrale, să vizualizeze și să dramatizeze discursul liric al autorului, reliefindu-i cu pregnanță expresivitatea ideile.

Cu ajutorul unor simple elemente de recuzită, proprii universului rural, care au dobândit în scenă funcții multiple, actorii, printr-un joc sobru și omogen, au transformat monoloagele retrospective, cam stufoase, în secvențe scenice tensionate. Impactul emoțional al spectacolului nu ar fi fost posibil, desigur, fără jocul sincer și impresionant al celor două excelente interprete, Helga Sandhof și Adele Radin.

Distinsă cu premiul pentru cel mai bun spectacol la Colocviul de la Sfântul Gheorghe, montarea *Două surori* marchează, la Teatrul German din Timișoara, un moment de învioreare artistică.

Valeria Ducea

**TEATRUL MAGHIAR DE STAT
DIN SFÎNTU GHEORGHE**

MANECHINELE

de Csiki László

Titlul original este *Bunicul ar vrea să vă vadă*: este replica leit-motiv a unui personaj cam ciudat, care apare la începutul fiecărui act, dar își dezvăluie identitatea abia în final. Pe alțiș a fost înscrisă sub titlul *Manechinele*, mai sobru și, într-un fel, mai aproape de semnificația textului, pentru că eroii sînt marcați de automatisme în modul lor de a gândi și acționa. Piesa se dorește o radiografie a spiritului mic-burghez, caracterizat fie prin rapacitate, prin chiverniseală egoistă, fie prin resemnare, prin renunțare la luptă, la înalte aspirații. Autorul construiește o lume în care nu există milă, în care forța brutală se dezlănțuie fără motiv, în care suspiciunea otrăvește sufletele. Gustul său pentru spectaculos aduce în scenă (mai mult sau mai puțin justificat) inși ciudați, angrenați în acțiuni arbitrare, șocante, deși nonconformismul lor putea fi exprimat mai clar și mai simplu. Oricum, Csiki are meritul de a refuza șablonul și de a ne propune spre dezbatere o temă importantă, într-o formă mai puțin obișnuită.

**Data premierei : 23 aprilie 1980.
Regia SEPRÖDI KISS ATTILA.
Scenografia : KEMÉNY ÁRPÁD.**

Distribuția : VISKY ÁRPÁD (Bărbatul); MOLNÁR GIZELLA (Femeia); KUTI ISTVÁN (Robert); VÁSÁRHELYI D. KATALIN (Eva); SZABÓ ZOLTÁN (Străinul); BOTKA LÁSZLÓ (Bunicul); GYÖRGY ANDRÁS (Primul om); KÖMIVES MIHÁLY (Al doilea om); SIMON ANDRÁS (Al treilea om).

De acest lucru au ținut seama și realizatorii spectacolului, care au înțeles caracterul aparte al textului, subliniindu-i ideile generoase și clarificînd — fără ostentație — pasajele mai dificile. Un cadru scenic ingenios, alcătuit din mari panouri de sticlă, sugerînd colivia din care „manechinele“ nu pot să evadeze (decorul, Kemény Árpád), oferă acțiunii spațiul de desfășurare potrivit. Regizorul Seprödi Kiss Attila exploatează cu inteligență acest spațiu, cu planuri de joc diverse, variate. Dar cel mai important efort al regizorului se concentrează asupra personajelor — atent definite prin replică, prin relații, prin acțiuni fizice. Dintre interpreți se remarcă Molnár Gizella (Soția), prin subtilitatea cu care nuanțează un personaj deosebit de dificil; apoi, Visky Árpád (Soțul), care conturează cu destulă precizie unul dintre „manechine“, din păcate, cu unele rezolvări rutiniere; Kuti István (Robert)

**Personaje atent definite prin replică,
prin relații...**